

488155

DOLNOŚLĄSKIE

1. Obiekt **BRAMA SĄDOWA** /obiekt kalwaryjnego zespołu pielgrzymkowego, por. karta zbiorcza: kalwaria wambierzycka, nr 89/

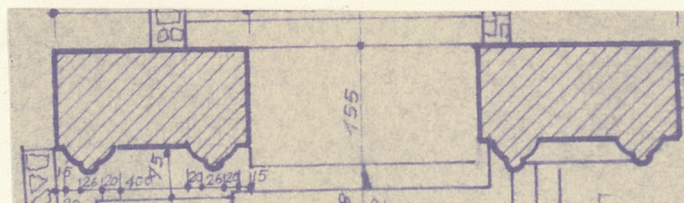
2. Czas powstania
1 poł. XIX w.

3. Miejscowość

4001

WAMBIERZYCE

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty, elewacje

0 1 2 3m

Anna Witkowska
lipiec 1976 r.

autor zdjęć
data wykonania
miejsce przechowywania negatywów

ul. Michałowskiego 5.m.6., 31-126 Kraków
/w posiadaniu prywatnym/

4. Adres
Wambierzyce
Góra Kalwaria
nr obiektu: 44
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna
województwo wałbrzyskie
gmina Radków pow. Kłodzko

6. Poprzednie nazwy miejscowości
Elbendorf/XVI-XXw./, Hl. Gottesstadt/XIXw./, Wambieric/XIXw./, Jerozolima Kłodzka/XVIII-XIXw./, Albertivilla/XIII-XVw./, Wieś Wojciecha/XIII-XVw./

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975
województwo wrocławskie
powiat Nowa Ruda

8. Właściciel i jego adres Parafia Rzym.
- Katol. w Wambierzycach,
Pl. 25 -lecia 18/20,
57-411 Wambierzyce

9. Użytkownik i jego adres Parafia Rzym.
- Katol. w Wambierzycach,
Pl. 25 -lecia 18/20,
57-411 Wambierzyce

10. Rejestr zabytków

Nr. 535/1947 data 7.11.1968

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Nazwiska budowniczych obiektu nie są znane. Bramę Sądową wzniesiono w Wambierzycach ok. 1683 r., pierwotnie jako drewnianą, później - w XVIII w. murowaną. W 1830 r. /wg Htasche-
ra i Zimmera/ bramę wzniesiono ponownie nada-
jąc jej neogotyckie formy. Data ta budzi pew-
ne zastrzeżenia, ponieważ inne neogotyckie
obiekty kalwarii wambierzyckiej wybudowano
dopiero w ostatnich latach XIX w. Nie po-
siadamy jednak szczegółowych historycznych
informacji, które pozwoliłyby na usunięcie
wątpliwości związanych z datowaniem istnieją-
cej dziś Bramy Sądowej.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Bramę Sądową zlokalizowano we wschodniej części pielgrzymkowe-
go zespołu kalwaryjnego, na jego głównej osi kompozycyjnej tzn.
ponad Wielkimi Schodami na Górze Kalwarii. Jest to obiekt mu-
rowany, tynkowany, wzniesiony na planie wydłużonego prostokąta.
Zgodnie z ideowymi wymogami kompozycji założeń kalwaryjnych,
formą architektoniczną pozorować ma miejską zabudowę Jerozoli-
my. Brama w formie ostrołukowego łuku, z pilastrami i boniowa-
niem filarów, w całości Góry Kalwarii stanowi ważny i widocz-
ny element kompozycyjny. Część szczytową bramy pokryto blachą.
Obiekt nie posiada instalacji.

14. Kubatura 108 m ³	15. Powierzchnia użytkowa -	16. Przeznaczenie pierwotne pielgrzymkowe	17. Użytkowanie obecne pielgrzymkowe
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Ostatnie poważniejsze prace konserwatorskie prowadzono w obiekcie w pierwszych latach XX wieku. Obecnie trwają przygotowania do podjęcia remontów wszystkich obiektów kalwarii wambierzyckiej /patrz: R. Szewczyk, Ekspertyza techniczna ...Bazyliki, Kaplic Kalwarii w Wambierzycach, Wrocław 1972, maszynopis w Biurze Studiów i Dokumentacji Zabytków we Wrocławiu, ul. Bernardyńska 5/.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Zawilgocenie fundamentów i filarów bramy.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Osuszenie fundamentów i filarów bramy, wykonanie urządzeń odwadniających.			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Dokumenty archiwum parafialnego dotyczące kalwarii wambierzyckiej uległy zniszczeniu.

22. Bibliografia

1. Andächtige Betrachtungen ...zu Albendorf, Albendorf /1822/; wyd. II Wünschelburg 1898.
2. J.D. Hatscher, Der Wallfahrtsort Albendorf, Albendorf /1858/; wyd. II Albendorf 1870.
3. A. Mitkowska, Kalwaria wambierzycka i założenia kalwaryjne na Śląsku, Wrocław 1978, rozprawa doktorska, maszynopis w Bibliotece Głównej Politechniki Wrocławskiej, Wyb. Wyspiańskiego 27 i w Bibl. Inst. Hist. Arch., Sztuki i Techn. Polit. Wr., ul. Prusa 53/55 /w pracy zamieszczono pełny spis literatury dotyczącej kalwarii w Wambierzycach/.
4. E. Zimmer, Albendorf ..., Breslau 1898.
5. E. Zimmer, Kurze Geschichte des Wallfahrtsortes Albendorf, Breslau 1908.

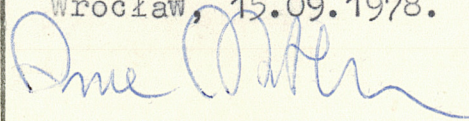
23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Na znanych widokach kalwarii wambierzyckiej Brama Sądowa nie jest widoczna.

24. Uwagi różne

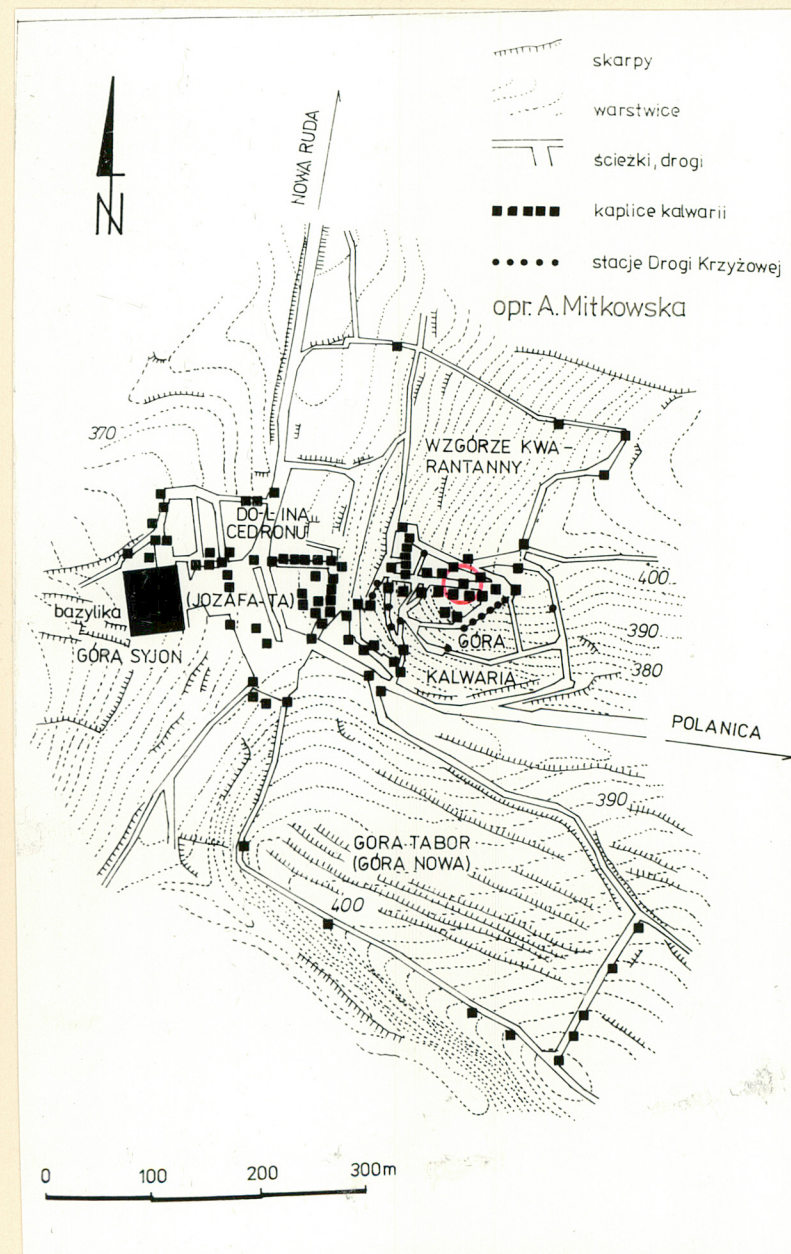
25. Wypełnił

Anna Mitkowska
Wrocław, 15.09.1978.

26. Sprawdził

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny

11. Elewacje

